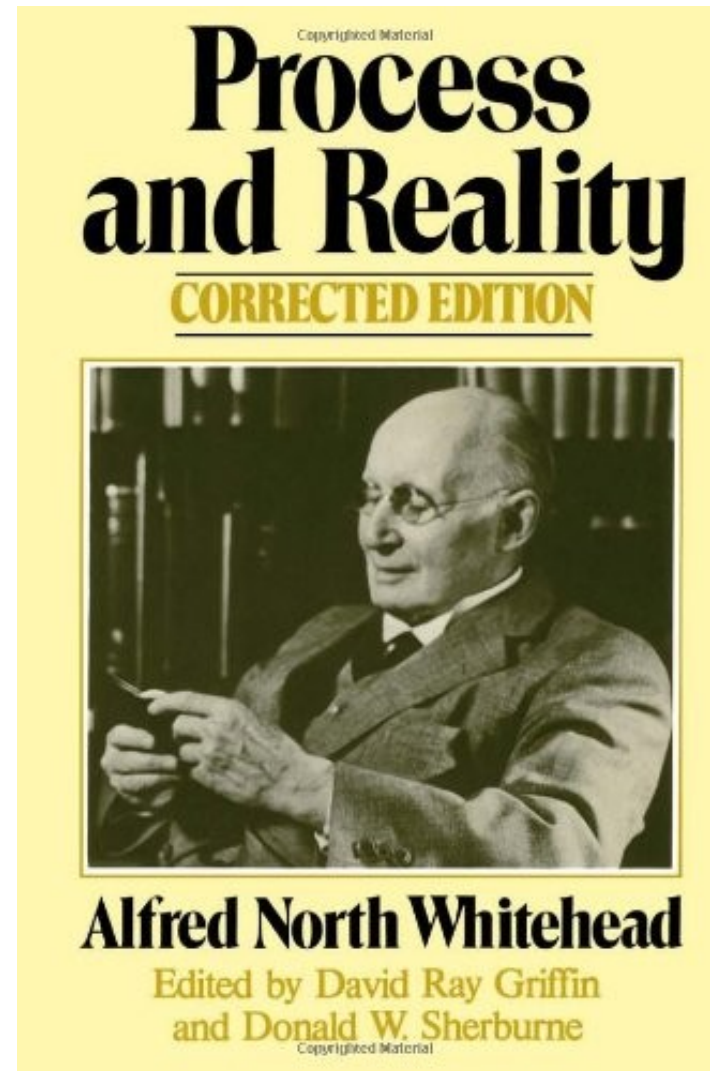

Procesuální teologie a environmentální etika

Jay B. McDaniel

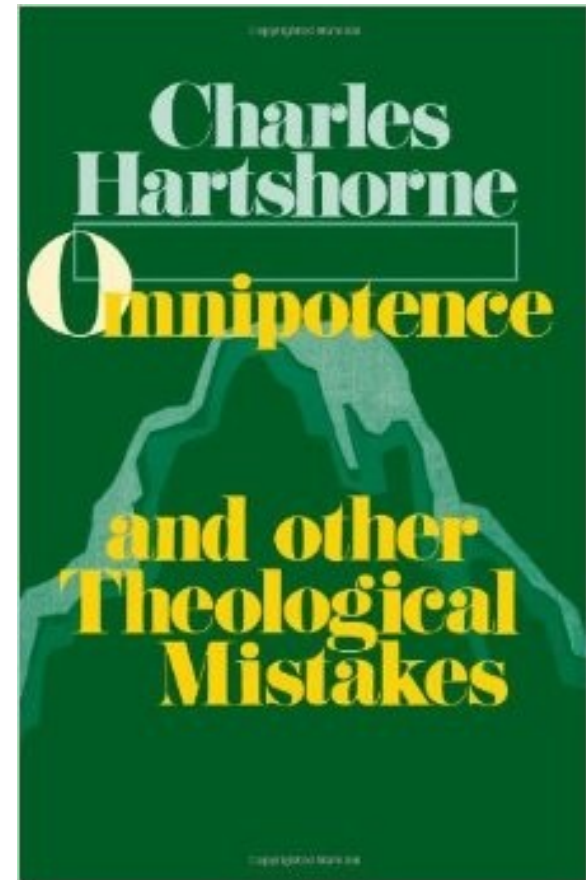
Co je procesuální teologie?

- Alfred North Whitehead (1861–1947)
- *Process and Reality* (1929)

Procesuální teologie Charlese Hartshornea

- Charles Hartshorne
(1897–2000)
- *Omnipotence and Other
Theological Mistakes*
(1984)

Teologické omyly podle Charlese Hartshornea

- Bůh je absolutně dokonalý, a proto je neproměnný
- Všemohoucnost
- Vševědoucnost
- Boží dobrota není empatická
- Nesmrtelnost jako posmrtný život
- Zjevení je neomylné

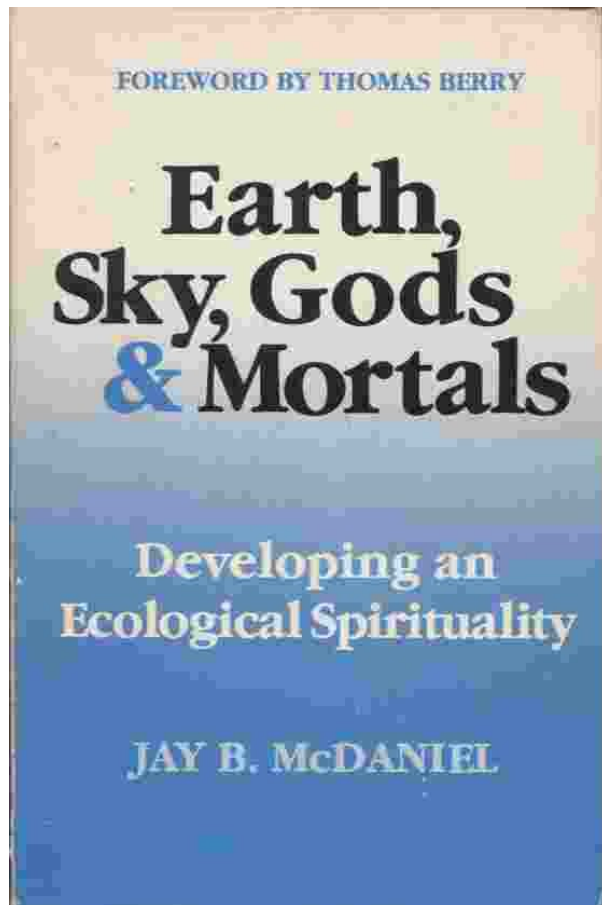
Další názory Charlese Hartshornea

- Princip duální transcendence
- Rozdíl mezi člověkem a zvířetem
- Představa Boha jako Duše světa (*World Soul*)
- Kritika myšlenky *creatio ex nihilo* i *creatio ex materia*
- Odmítnutí myšlenky zcela nesvobodné, necitelné, neživé hmoty
- Stvoření skrze evoluci
- Kritika motivování dobrého jednání odměnami a tresty
- Důraz na kreativitu
- Inspirace mimokřesťanskými náboženstvími (judaismus, buddhismus)

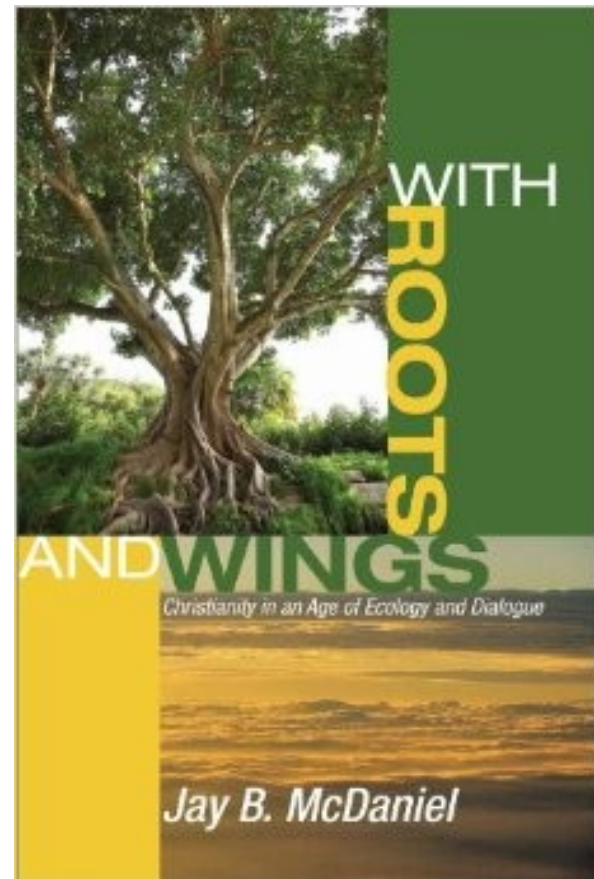
Jay B. McDaniel (nar. 1949)

- *Earth, Sky, Gods and Mortals: Developing an Ecological Spirituality* (orig. 1990)

- *With Roots and Wings: Christianity in an Age of Ecology and Dialogue* (orig. 1995)

Tři fáze křesťanství (D. Sölle a S. Cloyes)

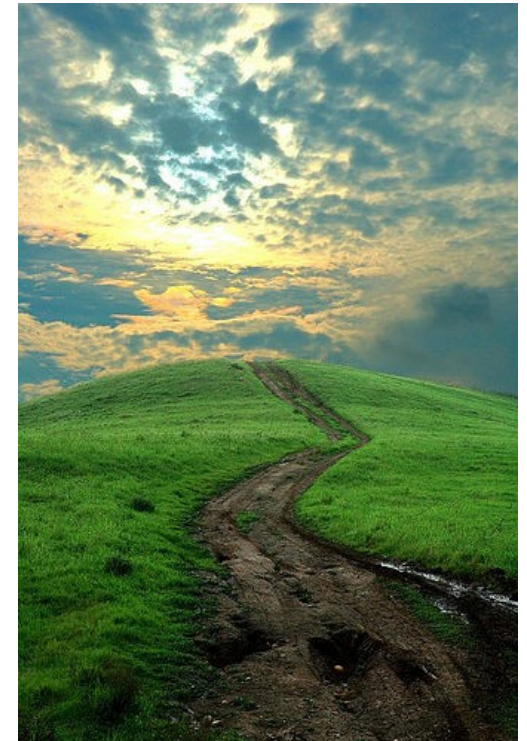
1. fáze

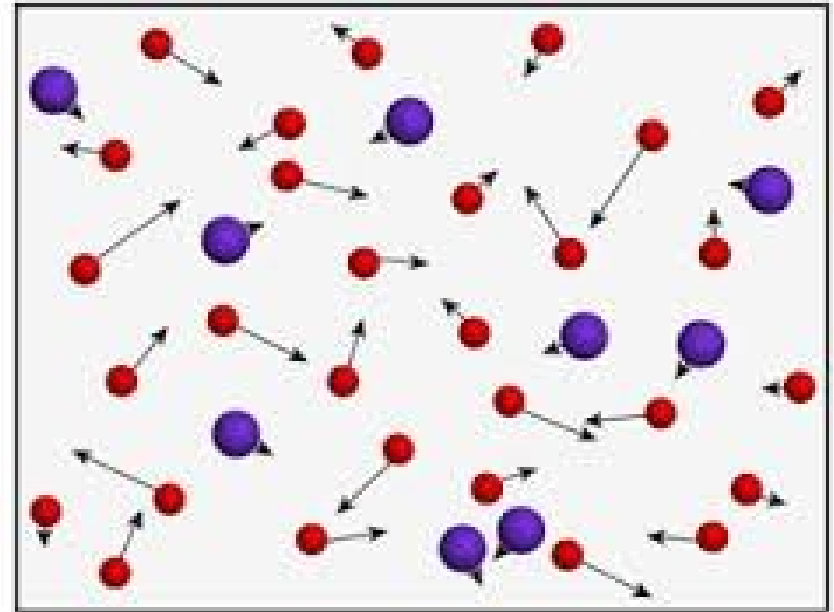
2. fáze

3. fáze

Ekologické vs. mechanistické myšlení

Scénáře budoucnosti

- Superindustriální budoucnost
- Environmentálně vyladěná budoucnost
- Totalitní budoucnost
- Omezená nukleární válka
- Nukleární holocaust

Shalom

Globální vesnice

- Udržitelnost
- Spravedlnost
- Respekt k zvířatům ve velkochovech a v laboratořích
- Harmonie s Bohem

Otevřenost a pluralita

- Křesťanství (Ježíš) je cesta, která nevyklučuje jiné cesty
- Kdekoli je pravda, tam je Bůh
- Otevřenost
 - Země
 - Nebe
 - Bohové
 - Smrtelníci

Smrtelníci – zvířata

- Jak jsou zvířata zneužívána v současné průmyslové společnosti?
 - Testování kosmetiky
 - Jídlo
 - Móda
 - ...
- Jak můžeme pohlížet na zvířata?
 - Zvířata jsou tvorové s vnitřní hodnotou
 - Zvířata jsou tvorové milovaní Bohem
 - Zvířata jsou rozšířením Božího těla
 - Zvířata jsou duchovní průvodci, díky nimž se můžeme učit o Bohu
 - Zvířata jsou Božími obrazy

Smrtníci – zvířata II

- Vegetariánství
 - Přispívá k vyřešení hladu
 - Omezuje ničení tropických pralesů
 - Omezuje znečištění řek a potoků
 - Zdravotní výhody
 - Bere ohled na zvířata

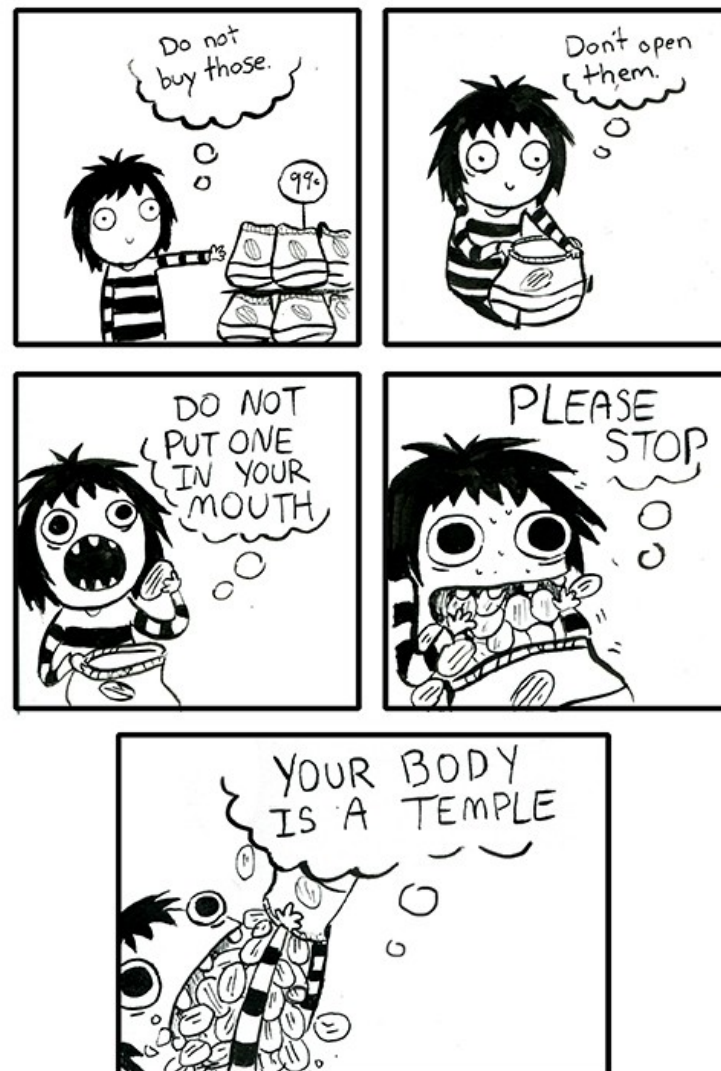
Smrtelníci – lidé

- Člověk jako Boží obraz = schopnost pečovat
- Péče
 - Inkluzivní
 - Spravedlivá
 - Intimní
- Naslouchání druhým

Země

- Hmota je živá
- Šetrně využívání půdy
- Starost o vlastní tělo
- Svět jako Boží tělo

Nebe

- Pět způsobů vnímání nebe
 - Atmosféra
 - Domov nebeských sfér
 - Nebesa (*heaven*)
 - Pramen imaginace a možností
 - Místo úniku z pozemské omezenosti

Nebe II

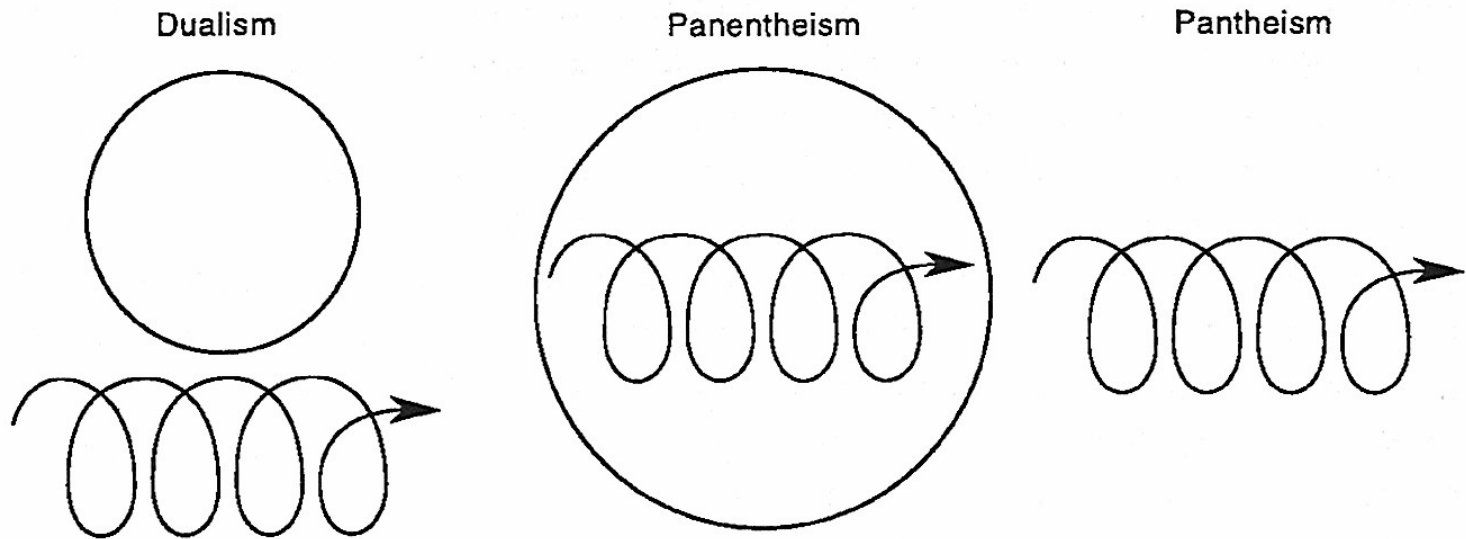
- Imaginativní ego-transcendence
 - Upírání pozornosti k minulosti
 - Upírání pozornosti k přítomnosti
 - Upírání pozornosti k budoucnosti
- Nebe jako stimulace pozemské naděje
- Nebe jako stimulace nebeské (eschatologické) naděje

Bohové

- Víra bez absolutních jistot
- Boží vábení
 - Pozvání k lásce
 - Pozvání k odpuštění a přijetí odpuštění
 - Otevřenost pravdě
 - Uvědomění si kreativního potenciálu
 - Pozvání k oceňování krásy
 - Volání k oproštěnosti, přijetí změn
 - Volání k propojenosti, ke vztahům

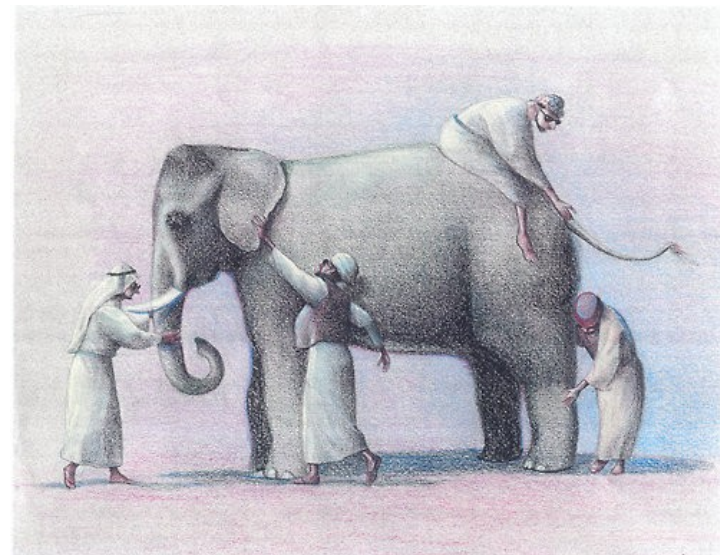
Bohové II

- Tři verze pojetí Boha
 - Supranaturalismus (dualismus)
 - Panteismus
 - Panenteismus

Bohové III

- Bůh stvoření a Pád
- Ježíš Kristus a křesťanství
- Bůh Otec?
- Bůh, bohové a bohyně
- Jsou bohové „skuteční“?
- Božský slon
- Jací bohové, jaké bohyně?

Otevřenost a zakotvenost

- Konzumerismus bez kořenů

- Fundamentalismus bez křídel

Zakořenění ve zdravé půdě

- Druzí lidé
- Světová náboženství
- Modlitba (meditace)
- Země

Zelená a rudá milost

- Těšit se z konkrétního místa a mít k němu úctu
- Úcta ke zvířatům
- Úcta k Zemi
- Být otevřený k vlastnímu tělu
- Naslouchat Zemi
- Pociťovat bolest světa
- Smířit se s vlastní násilností
- Přetavit násilnost konstruktivním způsobem